

Dopravný podnik mesta Prešov zverejnil prehľad o účinnosti opatrení na preferenciu MHD

Mesto Prešov v spolupráci s Dopravným podnikom mesta Prešov prinieslo v uplynulom období viacero opatrení, ktoré majú dopomôcť k zvýšeniu presnosti a atraktivity mestskej hromadnej dopravy v Prešove. Vďaka elektronickému informačnému systému, ktorý je nainštalovaný vo vozidlách MHD, vám teraz môžeme priniesť jednoznačné fakty a čísla o efektívite jednotlivých opatrení. S rapídne narastajúcou intenzitou individuálnej automobilovej dopravy je potrebné zavádzať rôzne opatrenia, ktoré v cestnej premávke uprednostnia mestskú hromadnú dopravu na úkor tej individuálnej. Pre cestujúcich je vždy jedným z najdôležitejších kritérií kvality práve rýchlosť a čas prepravy. Preferencia MHD na svetelných križovatkách V októbri 2021 bol do ostrej prevádzky uvedený systém preferencie MHD na svetelných križovatkách na Levočskej a Duklianskej ulici. Systém zahŕňa celkovo 5 svetelných križovatiek a jeden svetelne riadený priebeh pre chodcov. Podstatou tohto systému je operatívna úprava signálneho plánu križovatky tak, aby čo najviac zvýhodnila (urýchlila) prejazd vozidiel MHD cez tieto úseky. Na základe komunikácie medzi palubným počítačom vozidla a radičom svetelnej signalizácie dochádza k niekoľkým možným variantom úpravy signálneho plánu - predĺženie zelenej pre prechádzajúce vozidlo MHD, skrátenie zelenej v inom smere, zmena poradia fáz jednotlivých smerov a vloženie nekolíznej zelenej (zelené šípky v odbočovacích pruhoch). Ďalšia etapa preferencie MHD je aktuálne v príprave na sídlisku Sekčov, kde bude do systému zapojených celkovo 8 svetelných križovatiek a dva svetelne riadené priebehy pre chodcov. Projekt Zavádzanie moderných technológií do regulácie dopravy je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Koncom roka 2022 sa uskutočnila technická príprava - výmena a oprava jednotlivých radičov cestných svetelných signalizácií, výmena návěstidiel a montáž detektorov do vozovky. Aktuálne sa pracuje na prepojení jednotlivých križovatiek a následne sa pristúpi k náročnej programátorskej časti, ktorej výsledkom bude inteligentné dynamické riadenie križovatiek podľa požiadaviek prechádzajúcich vozidiel MHD. Systém preferencie MHD je v prevádzke už určitú dobu, preto je najvyšší čas pozrieť sa na jeho účinnosť. V analýze bola porovnaná priemerná dĺžka meškania spojov v rannej špičke v čase od 7:00 do 8:00. Pre porovnanie sme vybrali druhý septembrový týždeň v roku 2021 (6. až 10.9.2021) a v roku 2022 (5. až 9.9.2022). Porovnanie meškaní spojov v rannej špičke - pred a po zavedení preferencie MHD

Zastávka Trojica - smer centrum mesta	2021	2022
Počet zmeškaných spojov	206	205
Priemerná dĺžka meškania	7 min 58 s	6 min 53 s
Zastávka Cemetisova - smer Sídlisko III	2021	2022
Počet zmeškaných spojov	60	66
Priemerná dĺžka meškania	4 min 38 s	4 min 8 s
Zastávka Levočská - smer Cemjata	2021	2022
Počet zmeškaných spojov	32	51
Priemerná dĺžka meškania	7 min 36 s	3 min 41 s

Pre objektívnosť je potrebné uviesť, že meškание spojov na zastávke Levočská výrazne pokleslo aj vďaka spusteniu juhozápadného obchvatu mesta. Kvôli uzávierke mosta na Škultétyho ulici v roku 2022 obsluhovala zastávku Levočská navyše aj linka 2/3, preto je počet zmeškaných spojov vyšší, než oproti roku 2021. Trolejová prepojka na Solivarskej ulici pri OBIV auguste 2022 došlo k sprevádzkovaniu 186-metrového jednosmerného trolejového prepojenia na Solivarskej ulici medzi NAY Elektrodom a OBI. Projekt "Mesto Prešov, Jednosmerné prepojenie Solivarská/Východná s Košickou ul." je spolufinancovaný z prostriedkov Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Vďaka prepojeniu tak už nemusia trolejbusy pri jazde smerom do centra vykonávať zbytočnú obchádzku a okrem ušetreného času si môžeme ročne pripísať aj niekoľko tisíc ušetrených vozidlových kilometrov. V nižšie priloženej tabuľke sa nachádza prehľad, koľko vozidlových kilometrov sa ušetrilo na jednotlivých trolejbusových linkách od spustenia trolejovej prepojky. Nová trasa trolejového vedenia je o 250 metrov kratšia než pôvodná, čo rozhodne nie je zanedbateľné. Prehľad úspory vozidlových kilometrov na jednotlivých trolejbusových linkách (výpočet pre obdobie od 27.8.2022 do 22.1.2023)

Linka	Počet vykonaných spojov	Úspora vozidlových kilometrov
1	6472	1618,004
8676	2169,008	8905
2226,2538	841	210,25

Od času spustenia trolejovej prepojky na Solivarskej ulici (5 mesiacov) usporili tieto 4 trolejbusové linky celkovo 6 223,5 vozidlových kilometrov. Pre porovnanie, ročný kilometrický výkon linky 35 (Delňa - Širpo) predstavuje 8 151 kilometrov a linky 17 (Sídlisko III - Širpo) 14 603 kilometrov. V otázke ušetreného času je možné konštatovať pozitívne

výsledky. V analýze je opäť porovnaný druhý septembrový týždeň roku 2021 a 2022 v čase rannej špičky od 7:00 do 8:00. Linka 38 v analýze zahrnutá nie je, nakoľko v roku 2022 v danom období nepremávala. V porovnaní je možné pozorovať priaznivé účinky bus-pruhu na Sekčovskej ulici a trolejovej prepojký na trolejbusovú linku 4, ktorej priemerné meškanie v časoch rannej špičky pokleslo o viac než polovicu. Rovnako dobré výsledky sa ukazujú pri linke 1, ktorej presnosť sa tiež zvýšila a priemerné meškanie kleslo o takmer polovicu. Pozoruhodné výsledky ale poskytuje linka 8, ktorej sa medziročne priemerné meškanie v sledovanom období naopak zvýšilo. Predpokladáme, že navýšenie meškania spôsobila zrejme aj predĺžená obsluha zastávok na sídlisku Sekčov, keďže vetvu Sibírska v septembri 2022 obsluhovala iba linka 8 a nie aj linka 38. Porovnanie meškaní spojov v rannej špičke - pred a po spustení trolejovej prepojký

Železničná stanica - smer centrum mesta	2021	2022	Počet
zmeškaných spojov	19	20	
Priemerná dĺžka meškania	4 min 54 s	2 min 57 s	
s4			Počet zmeškaných spojov 20
23			Priemerná dĺžka meškania 6 min 54 s 3
min 6 s8			Počet zmeškaných spojov
25	25		Priemerná dĺžka meškania 2
min 12 s	2 min 58 s		

Vyhradený jazdný pruh na Sekčovskej ulici. Azda najväčším prekvapením je vyhradený jazdný pruh, tzv. bus-pruh, na Sekčovskej ulici. Vyznačenie vyhradeného jazdného pruhu bolo realizované v auguste roku 2022. Došlo k realizácii samostatného jazdného pruhu o celkovej dĺžke cca 850 metrov v úseku od obratiska Pod Šalgovíkom po križovatku Sekčovskej ul. s Ul. Laca Novomeského. Do budúcnosti očakávame začiatok realizácie II. etapy. Tá zahŕňa vytvorenie vyhradeného jazdného pruhu až po zastávku Laca Novomeského, ktorá má byť zároveň v oboch smeroch zrekonštruovaná. Realizácia II. etapy by si vyžiadala aj preložku trakčných stĺpov a ďalšie úpravy. Prvé štatistiky po spustení bus-pruhu milo prekvapili aj DPMP. V analýze bola porovnaná priemerná dĺžka meškania spojov v rannej špičke v čase od 7:00 do 8:00. Porovnávané obdobie je rovnaké ako v predošlých prípadoch, teda druhý septembrový týždeň v roku 2021 (6. až 10.9.2021) a v roku 2022 (5. až 9.9.2022). Porovnanie meškaní spojov v rannej špičke - pred a po zavedení bus-pruhu

Zastávka Laca Novomeského - smer centrum mesta	2021	2022	Počet
zmeškaných spojov	69	63	
meškania	6 min 53 s	2 min 50 s	

Priemerné meškanie spojov po zavedení bus-pruhu kleslo až o viac ako 4 minúty, čo je naozaj pozoruhodné. Toto číslo je dôkazom, že zavedenie vyhradeného jazdného pruhu malo zmysel a zároveň má slúžiť ako motivácia k realizácii ďalších preferenčných opatrení pre mestskú hromadnú dopravu v Prešove. Text a spracovanie: DPMP, a.s. Foto: DPMP, a.s.; Matúš Rozman